

رابطه اقدامات مددکاری اجتماعی بر کاهش استرس و افسردگی در نوجوانان بدسرپرست

علی زینلی: کارشناسی ارشد رشته تحصیلی حقوق جزا و جرم شناسی، دانشکده حقوق، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران، ایران (* نویسنده مسئول)
alizeinali995@gmail.com

چکیده

کلیدواژه‌ها

مددکاری اجتماعی،
استرس،
افسردگی،
نوجوانان بدسرپرست

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۵/۱۰

تاریخ چاپ: ۱۴۰۱/۰۷/۰۹

زمینه و هدف: در افراد بدسرپرست سطح استرس و افسردگی افزایش می‌یابد بنابراین رانه راهکارهای کاهش استرس و افسردگی اهمیت دارد، لذا هدف مطالعه رابطه اقدامات مددکاری اجتماعی بر کاهش استرس و افسردگی در نوجوانان بدسرپرست بود.

روش کار: روش این پژوهش نیمه آزمایشی با طرح پیش آزمون- پس آزمون با گروه کنترل بود. برای انجام این تحقیق از بین نوجوانان بدسرپرست مراجعه کننده به مراکز مشاوره منطقه ۶ تهران در سال ۱۳۹۹ که تعدادشان برابر با ۸۰ نفر بود، تعداد ۲۴ نفر بطور هدفمند انتخاب و بطور تصادفی به دو گروه آزمایش و کنترل تقسیم شدند (هر گروه ۱۲ نفر)، سپس پرسشنامه استرس و افسردگی لایوبوند و لایوبوند (۱۹۹۵) توسط دو گروه تکمیل شد. گروه آزمایش به مدت ۸ جلسه و هر جلسه ۹۰ دقیقه تحت روش مددکاری اجتماعی قرار گرفت و گروه کنترل آموزشی دریافت نکرد. در نهایت داده‌های گردآوری شده با استفاده از آزمون تی مستقل تجزیه و تحلیل گردید.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که بین نمرات پس آزمون استرس و افسردگی دو گروه آزمایشی و کنترل تفاوت معناداری وجود دارد و مددکاری اجتماعی بر گروه آزمایشی تأثیر مثبتی داشت به طوری که سطح استرس و افسردگی کاهش معناداری داشت ($P < 0.05$).
نتیجه گیری: به طور کلی می‌توان نتیجه گرفت که وجود مددکاری اجتماعی در هر جامعه‌ای می‌تواند به عنوان یک عامل کمک کننده در کاهش استرس و افسردگی های افراد بدسرپرست باشد و توجه به روش‌های درمانی مددکاری اجتماعی مهم تلقی می‌شود.

تعارض منافع: گزارش نشده است.

منبع حمایت کننده: حامی مالی ندارد.

شیوه استناد به این مقاله:

Zeinali A. The Relationship between Social Work Measures on Reducing Stress and Depression in Abused Adolescents. Razi J Med Sci. 2022;29(7): 214-220.

*انتشار این مقاله به صورت دسترسی آزاد مطابق با 3.0 CC BY-NC-SA صورت گرفته است.

Original Article

The Relationship between Social Work Measures on Reducing Stress and Depression in Abused Adolescents

Ali Zeinali : Master's Degree in Criminal Law and Criminology, Faculty of Law, Islamic Azad University Science and Research Branch, Tehran, Iran. (* Corresponding author) alizeinali995@gmail.com

Abstract

Background & Aims: In sociology, the family is considered the main institution where children and family members learn socialization. Family members learn the norms of society for the first time in the family, and the origin of many people's behaviors goes back to the family. Abandoned and abused children need psychological and psychological services more than other children. Many feelings are damaged and disturbed in these children. They seriously experience feeling of anger and loss and are prone to all kinds of delinquency, so if the children's problems are not treated, the damage will be spread from the family to society. Risks such as stress and depression can be predicted in these children and consequently in the later periods of their lives such as adolescence. Stress and depression in these people, who are far from the love and upbringing of their parents, have many negative effects on them. Children with stress, loss, or problems with attention, learning, behavior, or anxiety disorders are at increased risk for depression. A person who has depression does not value and respect himself, and may experience isolation, isolation or aggression, and antisocial behaviors. Therefore, in general, in abused people and especially in teenagers and children, improving this concept helps people to take firmer steps towards the future with more confidence and awareness. The present study was a semi-experimental study with a pre-test-post-test design with a control group. The statistical population in this research was all the teenagers who referred to the family counseling centers in the 6th district of Tehran, who referred to the counseling centers in 2019 and had the declaration of abuse, which was equal to 80 people. The sampling method in this research was aimed to distribute the announcement at the level of the counseling centers, asking the abused people to go to the counseling centers to participate in social work group meetings. Entry criteria include: 1. willingness of people to participate in meetings, 2. having abusive parents, 3. not having any previous physical or mental illness, and exit criteria also include: 1. taking any type of anti-depressant, sedative, etc. Considering the entry and exit criteria, 24 people were selected as samples and randomly replaced in two experimental and control groups (12 people in each group). In this study, a standard questionnaire was used to check the level of stress and depression. Based on the mentioned materials and considering the adverse consequences of abuse, a therapeutic approach should be sought in order to remove people from these symptoms and help them recover from stress and depression. It seems that in this regard, social work is one of the approaches that can be beneficial. Social work is a profession based on talents, skills, and expertise, in order to provide material and spiritual conditions for people and needy sections of society in such a way that they are motivated to recognize and solve their problems. The goal of social work is to create harmony between the patient's well-being and social well-being. The most important discussion in the goals of nursing care is empowering, independence, and self-reliance of the patient. Family is the most important social group and the basis of society. Therefore, it is very necessary to solve the crises that are formed in this small institution. In fact, social workers prioritize working in the family, solving the problems of children and the elderly. Considering the importance of abused people in society and the presence of stress and depression in these people, as well as the lack of social work intervention in these people, this research aims to investigate the effect of social work intervention on stress and depression in abused teenagers.

Keywords

Social Work,
Stress,
Depression,
Abused Teenagers

Received: 10/08/2022

Published: 01/10/2022

Methods: The method of this research was semi-experimental with a pre-test-post-test design with a control group. In order to conduct this research, among the abused teenagers who referred to the counseling centers of the 6th district of Tehran in 2019, whose number was equal to 80, 24 people were purposefully selected and randomly divided into two experimental and control groups (12 people in each group). Then Lavibond (1995) stress and depression questionnaire was completed by two groups. The experimental group underwent the social work method for 8 sessions, each session lasting 90 minutes, and the control group did not receive training. Finally, the collected data were analyzed using independent t-test.

Results: The results showed that there is a significant difference between the post-test stress and depression scores of the experimental and control groups, and social work had a positive effect on the experimental group, so that the level of stress and depression decreased significantly ($p < 0.05$).

Conclusion: In general, it can be concluded that the existence of social work in any society can be a helpful factor in reducing the stress and depression of abused people and paying attention to the treatment methods of social work is important. It is considered On the one hand, a social worker should have a strong sense of altruism, love for people, and a strong sense of sympathy towards the needy and those in need of social services. Don't forget yourself and don't get extreme emotions about certain situations. In social work, it is believed that the social worker should put himself in the place of the client and see the world through his eyes. The helper should be relatively aware of the deprivations and limitations of the public. Being a "familiar pain" does not mean that he has the same pain or problem as his client. The main role expected from the social worker in this method, which is also mentioned in other methods, is that the worker must find the ability to give and break hearts. This means that he can deal with the problem on time and this deal is serious and deep, and on the other hand, he can separate himself from it in time, and his preoccupation with the clients' problems is like someone who has to cross a raging river. Which inevitably enters it and swims out of it safely, and if it is captured by the waves and turbulence of the river, it will drown in it, it will be an example of a helper who carries the problems of the clients with him and is able to separate the roles.

Conflicts of interest: None

Funding: None

Cite this article as:

Zeinali A. The Relationship between Social Work Measures on Reducing Stress and Depression in Abused Adolescents. Razi J Med Sci. 2022;29(7): 214-220.

*This work is published under CC BY-NC-SA 3.0 licence.

مقدمه

در جامعه شناسی، خانواده را به عنوان نهاد اصلی می‌دانند که در آن فرزند و اعضای خانواده، اجتماعی شدن را یاد می‌گیرند. اعضای خانواده برای اولین بار در خانواده هنجارهای جامعه را می‌آموزند، منشاء بسیاری از رفتارهای افراد به خانواده بر می‌گردد (۱). به هر دلیلی شخصیت اولیه کودکانی که خانواده‌ای ندارند یا تحت سرپرستی خانواده قرار نمی‌گیرد، به درستی شکل نمی‌گیرد. در چنین کودکانی خلاءهایی بوجود می‌آید که تبعات آن در آینده دیده خواهد شد. بدیهی است فرزندی که در محیط خالی از عشق و با دل‌بستگی خانوادگی کمتر تربیت و بزرگ می‌شوند در معرض بحران‌های عاطفی و روحی بسیاری قرار خواهند گرفت. برخی از کودکان از نعمت زندگی در کانون خانواده به دلایلی همانند فوت والدین، طلاق، حوادث و غیره بی‌بهره‌اند (۲). بی‌سرپرست به آن دسته از کودکان گفته می‌شود که بنا به دلایلی والدین خود را از دست داده‌اند یا اینکه والدین، آن‌ها را رها کرده‌اند (۳). کودکان بی‌سرپرست و بدسرپرست بیشتر از کودکان دیگر به خدمات روانشناختی و روانشناسی احتیاج دارند. بسیاری از احساسات در این کودکان آسیب دیده و دچار مشکل شده است. آن‌ها احساس خشم و فقدان را به طور جدی تجربه می‌کنند و مستعد انواع بزهکاری هستند، به همین جهت اگر مشکلات کودکان درمان نشود آسیب‌ها از خانواده به جامعه کشیده می‌شود (۴). خطرانی مانند استرس و افسردگی در این کودکان و به تبع در دوران‌های بعدی زندگی آنها مانند دوران نوجوانی قابل پیش بینی است (۵). استرس و افسردگی در این افراد که از محبت و تربیت والدین خود به دور هستند، تأثیرات منفی بسیاری بر آنها می‌گذارد و وجود استرس و افسردگی در این افراد می‌تواند آنها را به جرم و آسیب‌های اجتماعی نزدیک کند (۶). با توجه به آسیب‌های ناشی از بدسرپرستی در ابعاد شناختی، عاطفی، جسمی و اجتماعی، کمک به این افراد حایز اهمیت است (۷). افسردگی به عنوان یک بیماری تعریف می‌شود که احساس افسردگی ادامه یابد و در توانایی کودک یا نوجوان برای عملکرد اختلال ایجاد کند (۸). حدود ۵ درصد از کودکان و نوجوانان در جمعیت عمومی در هر برهه زمانی معین از افسردگی رنج می‌برند

(۹). کودکان تحت استرس، از دست دادن یا مشکلات توجه، یادگیری، رفتار یا اختلالات اضطرابی در معرض خطر بیشتری برای ابتلا به افسردگی قرار دارند (۱۰). فردی که افسردگی داشته باشد، برای خود ارزش و احترام قائل نیست، ممکن است دچار انزوا، گوشه‌گیری یا پرخاشگری و رفتارهای ضد اجتماعی شود (۱۱). بنابراین، به‌طور کلی در افراد بدسرپرست و به‌طور ویژه در افراد نوجوان و کودک، بهبود این مفهوم به افراد کمک می‌کند بتوانند با اطمینان و آگاهی بیشتری گام‌های راسخ‌تری را به سوی آینده بردارند (۱۲). براساس مطلب مطرح‌شده و با توجه به پیامدهای نامطلوب ناشی از بدسرپرستی، باید به دنبال رویکرد درمانی بود تا بتواند افراد را از این علائم دور سازد و آنان را در بازیابی استرس و افسردگی یاری کند (۱۳). به نظر می‌رسد در این راستا، مددکاری اجتماعی یکی از رویکردهایی است که می‌تواند سودمند واقع شود (۱۴). مددکاری اجتماعی حرفه ایست مبتنی بر استعدادها، مهارت‌ها و تخصص، به منظور فراهم آوردن شرایط مادی و معنوی برای افراد و اقشار نیازمند جامعه به گونه‌ای که در جهت شناخت و رفع مشکل خود برانگیخته شوند (۱۵). هدف مددکاری اجتماعی این است که بین بهزیستی بیمار و رفاه اجتماعی سازگاری و فواید ایجاد کند. مهمترین بحثی که در اهداف مددکاری مطرح است قادرسازی، استقلال و خوداتکایی بیمار است (۱۶). خانواده، مهم‌ترین گروه اجتماعی و اساس جامعه است. بنابراین حل بحران‌هایی که در این نهاد کوچک شکل می‌گیرد بسیار ضروری است. در واقع مددکاران اجتماعی، کار در خانواده، حل مسائل کودکان و سالمندان را در اولویت کاری خود قرار می‌دهند. با توجه به اهمیت افراد بدسرپرست در جامعه و وجود استرس و افسردگی در این افراد و نیز عدم وجود رابطه ارائه مداخله مددکاری اجتماعی در این افراد، این پژوهش درصدد آن است که تأثیر مداخله مددکاری اجتماعی بر استرس و افسردگی در نوجوانان بدسرپرست را بررسی کند.

روش کار

پژوهش حاضر نیمه‌آزمایشی با طرح پیش‌آزمون - پس‌آزمون با گروه کنترل بود. جامعه آماری در این

پژوهش، تمامی نوجوانان مراجعه کننده به مراکز مشاوره خانواده منطقه ۶ تهران بودند که در سال ۱۳۹۹ به مراکز مشاوره مراجعه داشته و اعلام بدسرپرستی را داشتند که تعداد برابر ۸۰ نفر بود. شیوه نمونه‌گیری در این پژوهش، هدفمند بود که با پخش اطلاعیه در سطح مراکز مشاوره، از افراد بدسرپرست درخواست شد برای شرکت در جلسات گروهی مددکاری اجتماعی به مراکز مشاوره مراجعه کنند. ملاک‌های ورود شامل: ۱. تمایل افراد به شرکت در جلسات، ۲. داشتن والدین بدسرپرست، ۳. نداشتن هر نوع بیماری جسمی یا روانی قبلی، و ملاک‌های خروج نیز شامل: ۱. مصرف هر نوع داروی ضد افسردگی، آرام بخش و ... با در نظر گرفتن ملاک‌های ورود و خروج، ۲۴ نفر از افراد به‌عنوان نمونه، انتخاب و به‌طور تصادفی در دو گروه آزمایش و کنترل جایگزین شدند (هر گروه ۱۲ نفر). در این مطالعه از پرسشنامه استاندارد برای بررسی سطح استرس و افسردگی استفاده شد.

پرسشنامه استرس و افسردگی: مقیاس افسردگی، اضطراب، استرس توسط لایبوند و لایبوند در سال ۱۹۹۵ تدوین شد که مجموعه‌ای از سه مقیاس خود گزارش‌دهی برای ارزیابی حالات عاطفه منفی در افسردگی، اضطراب و استرس است. کاربرد این مقیاس اندازه‌گیری شدت نشانه‌های اصلی افسردگی، اضطراب و استرس است. برای تکمیل پرسشنامه فرد باید وضعیت یک نشانه را در طول هفته گذشته مشخص کند. از آنجا که این مقیاس می‌تواند مقایسه‌ای از شدت علائم در طول هفته‌های مختلف فراهم کند، می‌توان از آن برای ارزیابی پیشرفت درمان در طول زمان استفاده کرد. در مرحله پیش‌آزمون ابتدا پرسشنامه استرس و افسردگی اجرا شد. سپس مداخله مبتنی بر رویکرد مددکاری اجتماعی، برای گروه آزمایشی برگزار شد که مشتمل بر ۸ جلسه، ۹۰ دقیقه‌ای (هفته‌ای ۱ جلسه) بود و در مرکز مشاوره برگزار شد. در نهایت، پس از جلسات درمانی، از دو گروه پس‌آزمون به عمل آمد. در این پژوهش برای تجزیه و تحلیل داده‌ها، از روش آماری t مستقل از طریق نرم افزار SPSS 23 استفاده شد.

جدول ۱- خلاصه جلسه‌های مددکاری اجتماعی

جلسه	شرح مختصر
اول	و قواعد با آشنایی و با اهداف و فرایند گروه، آشنایی یکدیگر، با گروه اعضای گروه، آشنایی هنجارهای مددکاری اجتماعی بر رویکرد مبتنی آموزشی برنامه معرفی نقش باورها، و شناخت احساسات و افکار با اعضا آشنایی رفتار در افکار
دوم	افزایش در آن و نقش مثبت ذهنی تصویرسازی آموزش امید، عزت نفس بینی، خوش زندگی، در انگیزه و شاخص نقاط قوت تقویت شخصی، توانمندی‌های عزت نفس و احساسات
سوم	زندگی، در و جهت‌گیری هدف و معنا کردن پیدا توانایی آن‌ها و اولویت‌بندی اهداف تنظیم و داری هدف توضیح فواید آن‌ها، حوزه اثرگذاری و عزت نفس و سلامت روان معرفی ناخوشایند موقعیت‌های چگونگی شناخت آموزش زندگی
چهارم	عزت نفس و راهکارهای و مزیت‌های فواید با آشنایی افزایش آن
پنجم	جمع‌بندی مطالب بیان شده در کل جلسات و نتیجه‌گیری، اجرای پس‌آزمون و ختم جلسات.

یافته‌ها

اطلاعات جدول ۲، میانگین و انحراف معیار دو گروه آزمایش و کنترل، در متغیرهای آزمایشی را در مراحل پیش‌آزمون و پس‌آزمون نشان می‌دهند. همچنین، در متغیر استرس و افسردگی، میانگین‌های تعدیل شده گروه آزمایش در مرحله پس‌آزمون به طور معناداری بیشتر از گروه کنترل بوده است؛ به طوری که سطح معناداری متغیر استرس و افسردگی ($p=0/000$) بود و این نتایج نشان دادند که اثربخشی مددکاری اجتماعی بر متغیر استرس و افسردگی در مرحله پس‌آزمون تأیید شدند.

جدول ۲- میانگین و انحراف معیار استرس و افسردگی در مراحل

متغیرها	مراحل	آزمایشی		کنترل	
		میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار
استرس و پیش‌آزمون	۲۰/۰۲	۴/۰۲	۲۱/۱۲	۴/۲۳	۰/۰۰۰
افسردگی پس‌آزمون	۱۱/۱۴	۶/۳۶	۱۹/۵۲	۳/۲۱	۰/۰۰۰

بحث

پژوهش حاضر با هدف اثربخشی مددکاری اجتماعی بر استرس و افسردگی در افراد بدسرپرست صورت گرفت. یافته‌ها نشان دادند مددکاری اجتماعی موجب کاهش استرس و افسردگی و تفاوت معناداری بین گروه آزمایش و کنترل در مراحل پیش‌آزمون- پس‌آزمون مشاهده شد. در ارتباط با تأثیر مددکاری اجتماعی بر استرس و افسردگی، یافته‌های پژوهش حاضر با نتایج پژوهش‌های هان (Han) و همکاران (۲۰۱۷) (۱۸)، گیلمان (Gillman) و همکاران (۲۰۱۵) (۱۹) هم‌راستا است. آنچه که امروزه تحت عنوان مددکاری اجتماعی در جهان مطرح می‌شود، عبارت است از: فعالیت ویژه‌ای که از برخی موسسات رفاه اجتماعی، آن را بر مراجعان خود عرضه می‌کنند، یعنی به آن‌ها یاری می‌رسانند تا با مشکلاتی که در انجام کار و وظایف اجتماعی خود رو به رو می‌شوند، با کارایی بیشتر مقابله کنند (۱۷). مددکاری اجتماعی، خدمتی حرفه‌ای است که بر پایه‌ی دانش و مهارت‌های خاص قرار گرفته است. هدف آن، کمک به افراد، گروه‌ها و یا جامعه است تا بتوانند استقلال شخصی، اجتماعی و رضایت خاطر فردی و اجتماعی به دست آورند (۱۸). مددکاری اجتماعی برای ارائه خدمات حرفه‌ای خود، از سه روش مستقیم و سه روش غیر مستقیم استفاده می‌کند؛ روش‌های مستقیم آن عبارتند از: مددکاری فردی یا کار با فرد، مددکاری گروهی یا کار با گروه، مددکاری جامعه‌ای یا کار با جامعه (۲۰)؛ مددکار اجتماعی به عنوان یکی از اعضای تیم توانبخشی روانی نقش بسزایی در درمان و باز توانی بیماران دارد (۲۱). فعالیت مددکار اجتماعی در چهار چوب اهداف تیمی در مرکز درمانی در ۴ مرحله انجام می‌گیرد که به ترتیب عبارتند از ارزیابی، درمان، آمادگی برای بازگشت به خانواده و جامعه و پیگیری و مراقبت‌های بعد از درمان می‌باشند (۹). نقش مددکار نقشی است که در قالب حمایت‌کننده، راهنما، آگاهی‌دادن، مشوق، آموزش‌دهنده، ارجاع‌کننده، تشخیص‌دهنده و همچنین فراهم‌سازنده شرایطی که مددجویان بتوانند نسبت به تولدایی و استعداد‌های بالقوه خود شناسایی و آگاهی پیدا کنند و در نتیجه در قبال

مشکلات از آنها به نفع خود بهره‌گرفته و احساس خود رهبری و شایستگی و کفایت نمایند (۱۳). به عبارت دیگر از مهم‌ترین اهداف زیست‌دسته جمعی انسان‌ها، بهره‌وری از کمک و همیاری دیگر مردمان در برخورد با مشکلات و مصائب می‌باشد. از این‌رو در کهن‌ترین جوامع نیز آثاری از همدردی و امداد، منتهی در شکل ساده و فردی‌اش به چشم می‌خورد. ریشه‌ی اجتماعی مددکاری، ناشی از تأثیر متقابل و نیز بسیار عمیق وضعیت زیست مردم یک جامعه در یکدیگر است. تجربه‌ی تاریخی به ما می‌آموزد که نابسامانی و ناهنجاری در معیشت جمعی از افراد یک جامعه، اگر چه در اقلیت باشند، زندگی را بر دیگر اعضاء آن جامعه تلخ و دشوار می‌سازد و سرانجام به سقوط و انحطاط آن نظام منتهی می‌گردد. مددکار اجتماعی می‌بایست از یک طرف دارای حس نوع دوستی قوی، عشق به انسان‌ها و حس همدردی قوی نسبت به نیازمندان و اقشار محتاج به خدمات اجتماعی باشد و از سوی دیگر آن چنان توانی داشته باشد که تحت تأثیر هم‌حسی با مددجو، نقش و وظیفه‌ی خطیر خود را فراموش نکند و دچار احساسات افراطی در قبال موقعیت‌های خاص نگردد (۴). در مددکاری اجتماعی عقیده بر این است که مددکار اجتماعی باید خود را به جای مددجو بگذارد و دنیا را از دریچه‌ی چشم او ببیند. مددکار باید از محرومیت‌ها و محدودیت‌های عامه‌ی مردم آگاهی نسبی داشته باشد. منظور از "درد آشنا" بودن داوطلب حرفه‌ی مددکاری این نیست که او هم دارای درد یا مشکلی مشابه مددجوی خود باشد. نقش عمده مورد انتظار از مددکار اجتماعی در این روش که در عین حال در سایر روش‌ها نیز مطرح می‌شود این است که مددکار می‌باید توانایی دل‌دادن و دل‌کندن را پیدا کند. به این معنی که بتواند به موقع با مشکل برخورد کند و این برخورد جدی و عمیق باشد و در مقابل بتواند به موقع خود را از آن جدا سازد و اشتغال خاطر او به مشکلات مددجویان حالت کسی را داشته باشد که می‌باید از رودخانه‌ی خروشان بگذرد که ناگزیر است در آن وارد شده و با شنا و با سلامت از آن خارج شود و چنانچه اسیر امواج و تلاطم رود شود در آن غرق می‌شود، مصداق مددکاری

Therapies for Pain. *Pain Med.* 2019;20(9):1831-1840.

10. Running A, Seright T. Integrative oncology: managing cancer pain with complementary and alternative therapies. *Curr Pain Headache Rep.* 2012;16(4):325-31.

11. Snyder M, Wieland J. Complementary and alternative therapies: what is their place in the management of chronic pain? *Nurs Clin North Am.* 2003;38(3):495-508.

12. Wright J, Adams D, Vohra S. Complementary, holistic, and integrative medicine: music for procedural pain. *Pediatr Rev.* 2013;34(11):e42-6.

13. Aydin D, Sahiner NC. Effects of music therapy and distraction cards on pain relief during phlebotomy in children. *Appl Nurs Res.* 2017;33:164-168.

14. Nguyen TN, Nilsson S, Hellström AL, Bengtson A. Music therapy to reduce pain and anxiety in children with cancer undergoing lumbar puncture: a randomized clinical trial. *J Pediatr Oncol Nurs.* 2010;27(3):146-55.

15. Caprilli S, Anastasi F, Grotto RP, Scollo Abeti M, Messeri A. Interactive music as a treatment for pain and stress in children during venipuncture: a randomized prospective study. *J Dev Behav Pediatr.* 2007;28(5):399-403.

16. Bauchner H, Vinci R, Bak S, Pearson C, Corwin MJ. Parents and procedures: a randomized controlled trial. *Pediatrics.* 1996;98(5):861-7.

17. Yu H, Liu Y, Li S, Ma X. Effects of music on anxiety and pain in children with cerebral palsy receiving acupuncture: a randomized controlled trial. *Int J Nurs Stud.* 2009;46(11):1423-30.

18. Han L, Li JP, Sit JW, Chung L, Jiao ZY, Ma WG. Effects of music intervention on physiological stress response and anxiety level of mechanically ventilated patients in China: a randomised controlled trial. *J Clin Nurs.* 2017;19(7-8):978-87.

19. Gillman S, Kabul S, Al B, Sarcan E, Doğan M, Yildirim C. Effects of music therapy on pain and anxiety in patients undergoing port catheter placement procedure. *Complement Ther Med.* 2015;21(6):689-96.

20. Chen LC, Wang TF, Shih YN, Wu LJ. Fifteen-minute music intervention reduces pre-radiotherapy anxiety in oncology patients. *Eur J Oncol Nurs.* 2013;17(4):436-41.

21. Jayakar JP, Alter DA. Music for anxiety reduction in patients undergoing cardiac catheterization: A systematic review and meta-analysis of randomized controlled trials. *Complement Ther Clin Pract.* 2017;28:122-130.

خواهد بود که مشکلات مددجویان را با خود یدک می‌کشد و قادر به تفکیک نقش‌ها نخواهد بود (۱۵).

نتیجه‌گیری

به طور کلی می‌توان نتیجه گرفت که وجود مددکاری اجتماعی در هر جامعه‌ای می‌تواند به عنوان یک عامل کمک‌کننده در کاهش استرس و افسردگی‌های افراد بدسرپرست باشد و توجه به روش‌های درمانی مددکاری اجتماعی مهم تلقی می‌شود.

References

1. Hu C, Hart SN, Gnanaolivu R, Huang H, Lee KY, Na J, et al. A Population-Based Study of Genes Previously Implicated in Breast Cancer. *N Engl J Med.* 2021;384(5):440-451.

2. Foulkes WD. The ten genes for breast (and ovarian) cancer susceptibility. *Nat Rev Clin Oncol.* 2021;18(5):259-260.

3. Arts-de Jong M, de Bock GH, van Asperen CJ, Mourits MJ, de Hullu JA, Kets CM. Germline BRCA1/2 mutation testing is indicated in every patient with epithelial ovarian cancer: A systematic review. *Eur J Cancer.* 2016;61:137-45.

4. Speight B, Tischkowitz M. When to Consider Risk-Reducing Mastectomy in BRCA1/BRCA2 Mutation Carriers with Advanced Stage Ovarian Cancer: a Case Study Illustrating the Genetic Counseling Challenges. *J Genet Couns.* 2017;26(6):1173-1178.

5. Shi H, You Z, Guo Y. (Mutation of breast cancer susceptibility gene in ovarian cancer and its clinical significance). *Zhonghua Fu Chan Ke Za Zhi.* 1998;33(11):676-8.

6. Konstantinopoulos PA, Norquist B, Lacchetti C, Armstrong D, Grisham RN, Goodfellow PJ, et al. Germline and Somatic Tumor Testing in Epithelial Ovarian Cancer: ASCO Guideline. *J Clin Oncol.* 2020;38(11):1222-1245.

7. Maindet C, Burnod A, Minello C, George B, Allano G, Lemaire A. Strategies of complementary and integrative therapies in cancer-related pain-attaining exhaustive cancer pain management. *Support Care Cancer.* 2019;27(8):3119-3132.

8. Deng G. Integrative Medicine Therapies for Pain Management in Cancer Patients. *Cancer J.* 2019;25(5):343-348.

9. Giannitrapani KF, Holliday JR, Miake-Lye IM, Hempel S, Taylor SL. Synthesizing the Strength of the Evidence of Complementary and Integrative Health